Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU MÄÄRUS (kümnes koda)

1. veebruar 2017 [1]

Apellatsioonkaebus — Euroopa Kohtu kodukorra artikkel 181 — Kahju hüvitamise nõue — Horvaatia Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemise akt — Kohtusüsteemi reformistrateegiaga seotud kohustused — Kohtutäituri kutseala loomine, millele järgnes selle kutseala kaotamine — Kohtutäituriteks nimetatud isikutele tekitatud kahju — Horvaatia Vabariigi kohustuste nõuetekohane järelevalve Euroopa Komisjoni poolt — Hagi rahuldamata jätmine — Ilmselgelt vastuvõetamatu apellatsioonkaebus

Kohtuasjas C-241/16 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 26. aprillil 2016 esitatud apellatsioonkaebus,

Darko Graf, elukoht Zagreb (Horvaatia), esindaja: *odvjetnik* L. Duvnjak,

apellant,

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: S. Ječmenica ja G. Wils, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (kümnes koda),

koosseisus: koja president M. Berger (ettekandja), kohtunikud A. Borg Barthet ja E. Levits,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi põhistatud määrusega vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artiklile 181,

on teinud järgmise

1 — * Kohtumenetluse keel: horvaatia

määruse

1 Darko Graf palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 26. veebruari 2016. aasta otsuse Vidmar jt *vs.* komisjon (T-507/14, ei avaldata, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2016:106), millega jäeti rahuldamata tema hagi nõudega hüvitada kahju, mis talle tekitati Euroopa Komisjoni süülise käitumise tõttu Horvaatia Vabariigi ühinemiskohustuste üle järelevalve teostamisel.

I. **Liidu õigus**

2 Akti Horvaatia Vabariigi ühinemistingimuste ning Euroopa Liidu lepingus, Euroopa Liidu toimimise lepingus ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingus tehtavate muudatuste kohta (ELT 2012, L 112, lk 21, edaspidi „ühinemisakt“), mis on lisatud lepingule Euroopa Liidu liikmesriikide ning Horvaatia Vabariigi vahel Horvaatia Vabariigi ühinemise kohta Euroopa Liiduga (ELT 2012, L 112, lk 10, edaspidi „ühinemisleping“), artiklis 36 on sätestatud:

„1. Komisjon jälgib tähelepanelikult kõigi Horvaatia poolt ühinemisläbirääkimistel võetud kohustuste, sealhulgas nende kohustuste täitmist, mis tuleb täita enne ühinemiskuupäeva või ühinemiskuupäevaks. Komisjoni järelevalve hõlmab seiretabelite korrapärast ajakohastamist, ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Horvaatia Vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu […] alusel peetavat dialoogi, vastastikuseid hindamismissioone, ühinemiseelset majandusprogrammi, fiskaalteatisi ja vajaduse korral varase hoiatamise kirjade saatmist Horvaatia ametiasutustele. 2011. aasta sügisel esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule eduaruande. 2012. aasta sügisel esitab ta Euroopa Parlamendile ja nõukogule tervikliku seirearuande. Seireprotsessi jooksul tugineb komisjon liikmesriikide esitatud teabele ja võtab vajaduse korral arvesse ka rahvusvaheliste ja kodanikuühiskonna organisatsioonide esitatud teavet.

Komisjon keskendub seireprotsessi käigus eelkõige Horvaatia võetud kohustustele kohtusüsteemi ja põhiõiguste valdkonnas (VII lisa), sealhulgas saavutatud tulemustele kohtusüsteemi reformi ja tõhususe, sõjakuritegudega seotud kohtuasjade erapooletu käsitlemise ja korruptsioonivastase võitluse valdkonnas.

[…]

Komisjon esitab oma korrapäraste seiretabelite ja aruannete lahutamatu osana iga kuue kuu järel kuni Horvaatia ühinemiseni hinnangud Horvaatia poolt nimetatud valdkondades võetud kohustuste täitmise kohta.

2. Nõukogu võib komisjoni ettepanekul kvalifitseeritud häälteenamusega võtta kõik vajalikud meetmed, kui seireprotsessi ajal tuvastatakse muret tekitavaid küsimusi. […]“.

3 Vastavalt ühinemisakti VII lisale „Horvaatia Vabariigi poolt ühinemisläbirääkimiste käigus võetud konkreetsed kohustused (osutatud ühinemisakti artikli 36 lõike 1 teises lõigus)“ (edaspidi „kohustus nr 1“) on Horvaatia Vabariigil kohustus „[j]ätkuvalt tagada kohtusüsteemi reformistrateegia ja tegevuskava tõhus rakendamine“.

4 Ühinemisakti artiklit 36 kohaldatakse vastavalt ühinemislepingu artikli 3 lõikele 5 alates selle lepingu allkirjastamise kuupäevast, see tähendab 9. detsembrist 2011.

II. **Vaidluse taust**

5 Vaidluse tausta on kirjeldatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 4–33 ja selle võib kokku võtta järgmiselt.

6 Horvaatia Vabariigi ühinemiseks liiduga avati 30. juunil 2010 läbirääkimised ühinemisläbirääkimiste 23. peatüki „Kohtusüsteem ja põhiõigused“ osas.

7 Pikendades kohtusüsteemi reformi tegevuskava, milles oli eelkõige ette nähtud kohtutäituri kutseala loomine, võttis Horvaatia parlament 23. novembril 2010 vastu täitemenetluse seaduse (ovršni zakon) ja kohtutäiturite seaduse (zakon o javnim ovršiteljima), millega loodi kohtuotsuste täitmise uus kord. Kohtutäiturite seaduse mitmete sätete jõustumine määrati aga kindlaks hilisemale kuupäevale. Ka võttis Horvaatia parlament 15. detsembril 2010 vastu kohtusüsteemi reformistrateegia ajavahemikuks 2011–2015 (edaspidi „kohtusüsteemi reformistrateegia 2011–2015“), milles täpsustati muu hulgas, et kohtuotsuste sundtäitmine antakse üle kohtutäituritele.

8 Pärast seda kui 19. augustil 2011 oli avaldatud teade kandidaatide esitamiseks kohtutäituri ametikohtadele nimetamiseks Horvaatia justiitsministri poolt, nimetati apellandid, kes olid edukalt läbinud vastava konkursi, kohtutäituriteks ja nad said loa oma tegevusega alustamiseks.

9 Ühinemisleping Euroopa Liidu liikmesriikide ning Horvaatia Vabariigi vahel, mille Horvaatia Vabariik ratifitseeris 2012. aasta jaanuaris, avaldati Euroopa Liidu Teatajas 24. aprillil 2012. Ühinemislepingule lisatud ühinemisakti artiklis 36 on ette nähtud, et komisjon jälgib Horvaatia Vabariigi poolt ühinemisläbirääkimistel võetud kohustuste täitmist.

10 Horvaatia parlament otsustas 22. detsembril 2011 lükata täitemenetluse seaduse ja kohtutäiturite seaduse kohaldamise edasi. Horvaatia ametiasutused saatsid komisjonile 2012. aasta mais selgitused kohtuotsuste täitmise süsteemi reformi kohta ja vastavate seaduste eelnõud. 21. juunil 2012 lükati kohtutäiturite seaduse jõustumine uuesti edasi. Lõpuks tunnistati 28. septembri 2012. aasta seadusega kohtutäiturite seadus kehtetuks, see kutseala kaotati alates 15. oktoobrist 2012.

11 Komisjon selgitas 26. märtsi 2013. aasta aruandes, et Horvaatia Vabariik võttis vastu uued õigusaktid kohtuotsuste täitmise valdkonnas, et tagada kohtuotsuste rakendamine ja vähendada kohtuotsuste täitmiseks algatatud asjade jääki. Euroopa Liidu Nõukogu tervitas 22. aprillil 2013 seda komisjoni seirearuannet.

12 Horvaatia Vabariigist sai liidu liige 1. juulil 2013.

III. **Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus**

13 Darko Graf ning Vedran Vidmar, Saša Čaldarević, Irena Glogovšek, Gordana Grancarić, Martina Grgec, Ines Grubišić, Sunčica Horvat Peris, Zlatko Ilak, Mirjana Jelavić, Romuald Kantoci, Svjetlana Klobučar, M. Ivan Kobaš, Tihana Kušeta Šerić, Damir Lemaić, Željko Ljubičić, Gordana Mahovac, Martina Majcen, Višnja Merdžo, Tomislav Perić, Darko Radić ja Damjan Saridžić esitasid 1. juulil 2014 Üldkohtusse hagiavalduse, nõudes komisjonilt neile väidetavalt tekitatud kahju hüvitamist summas 600 000 eurot aastas hageja kohta, millele lisandub viivitusintress.

14 Üldkohus jättis vaidlustatud kohtuotsusega hagi põhjendamatuse tõttu rahuldamata.

IV. **Poolte nõuded**

15 Oma apellatsioonkaebuses palub apellant Euroopa Kohtul:

— esimese võimalusena tühistada vaidlustatud kohtuotsus ning rahuldada nõuded, mille ta esitas Üldkohtus;

— teise võimalusena tühistada vaidlustatud kohtuotsus ning saata asi tagasi Üldkohtusse, ja

— igal juhul mõista kohtukulud välja komisjonilt.

16 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

— esimese võimalusena jätta apellatsioonkaebus ilmselge vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata;

— teise võimalusena jätta apellatsioonkaebus ilmselge põhjendamatuse tõttu rahuldamata, ja

— mõista kohtukulud välja apellantidelt.

V. **Apellatsioonkaebus**

17 Apellatsioonkaebuse põhjenduseks esitab apellant sisuliselt kaks väidet, millest esimene puudutab liidu õiguse rikkumist ning teine menetlusnormide rikkumisi, mis riivavad tema huve.

18 Kodukorra artiklist 181 tuleneb, et kui apellatsioonkaebus on tervikuna või osaliselt ilmselgelt vastuvõetamatu või ilmselgelt põhjendamatu, võib Euroopa Kohus ettekandja-kohtuniku ettepanekul ja pärast kohtujuristi ärakuulamist igal ajal jätta apellatsioonkaebuse põhistatud määrusega ning suulist menetlust algamata tervikuna või osaliselt rahuldamata.

19 Seda võimalust tuleb käesolevas kohtuasjas kasutada.

A. **Esimene väide, et on rikutud liidu õigust**

20 Esimeses väites väidab apellant sisuliselt, et vastupidi sellele, mida Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 47–52 otsustas, näeb ühinemisakti artikkel 36 koostoimes selle VII lisaga Horvaatia Vabariigile ette konkreetsed kohustused, mille täitmata jätmisel tekib komisjonil kohustus tegutseda vastavalt selle artikli lõikele 2. Järelikult leidis Üldkohus esiteks ekslikult, et komisjon ei ole käesolevas asjas õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet rikkunud ning teiseks välistas, et viimati nimetatud institutsioon on rikkunud ELL artiklit 17.

21 Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 47–49 otsustas Üldkohus sisuliselt, et kohustusega nr 1, millega nähakse ette, et Horvaatia Vabariik peab jätkuvalt tagama oma kohtusüsteemi reformistrateegia ja tegevuskava tõhusa rakendamise, ei peeta silmas kohtusüsteemi konkreetset reformistrateegiat ja tegevuskava. Sellist üldist mainimist asjaomases kohustuses selgitab asjaolu, et ühinemisakti allkirjastamise ja tegeliku ühinemise vahele jäänud ajavahemikul ning eelkõige ühinemisläbirääkimistel võetud kohustuste täitmise jälgimisel sellel ajavahemikul olid liidu ametiasutused ja ühinev riik omavahel kogu aeg kontaktis. Nende kontaktide puhul oli kindlasti tegemist kahe poole vaheliste kohandamistega.

22 Lisaks leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 50–52 eelkõige, et ühinemisakti VII lisas osundatud reformistrateegia ja tegevuskava ei viidanud üksnes kohtusüsteemi reformistrateegiale 2011–2015 ja tegevuskavale, kusjuures tegevuskava määras peamiselt kindlaks lühiajalised eesmärgid,

mis tuli ellu viia 2010. aastal, ning seetõttu tuli kindlasti kuni tegeliku ühinemiskuupäevani jälgida uut kava, ning järelikult ei tulene kohustusest nr 1 Horvaatia ametiasutustele kohustust luua kohtutäituri kutseala.

23 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb apellatsioonkaebuses näidata täpselt selle kohtuotsuse kritiseeritavad osad, mille tühistamist nõutakse, samuti seda nõuet konkreetselt põhjendavad õiguslikud argumendid (vt eelkõige kohtuotsus, 5.3.2015, Ezz jt *vs.* nõukogu, C-220/14 P, EU:C:2015:147, punkt 111 ja seal viidatud kohtupraktika). Nendele nõuetele ei vasta väide, mis ei sisalda õiguslikke argumente selle kohta, kuidas Üldkohus on õigusnormi rikkunud, ning mille puhul on tegemist pelga taotlusega vaadata uuesti läbi esimeses kohtuastmes esitatud hagiavaldus, mis rikub nii Euroopa Liidu Kohtu põhikirjas kui ka kodukorras sätestatud nõudeid (vt selle kohta kohtuotsus, 13.9.2007, Il Ponte Finanziaria *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet, C-234/06 P, EU:C:2007:514, punktid 45 ja 46).

24 Pealegi tuleneb ELTL artikli 256 lõike 1 teisest lõigust ja Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimesest lõigust, et ainult Üldkohus on pädev esiteks fakte tuvastama – välja arvatud juhul, kui tema tuvastatu sisuline ebaõigsus tuleneb temale esitatud toimiku materjalidest – ja teiseks fakte hindama. Kui Üldkohus on fakte tuvastanud või hinnanud, on Euroopa Kohus vastavalt ELTL artiklile 256 pädev kontrollima nende faktide õiguslikku kvalifikatsiooni ja Üldkohtu poolt neist tuletatud õiguslikke tagajärgi (vt eelkõige Euroopa Kohtu presidendi määrus, 6.10.2015, Cap Actions SNCM *vs.* komisjon, C-418/15 P(I), EU:C:2015:671, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika).

25 Apellant ei esita aga käesolevas väites esiteks konkreetseid õiguslikke argumente, mis näitaks, et Üldkohus rikkus õigusnormi. Nimelt piirdub ta vaidlustatud kohtuotsuse punktide 47–52 põhjendatuse üldise vaidlustamisega, mis suures osas pealegi ei lähe kaugemale tema Üldkohtus esitatud argumentide kordamisest. Sama kehtib ELL artikli 17 väidetava rikkumise kohta komisjoni poolt, mille Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 68 ekslikult välistas. Sellegipoolest ei esita apellant ühtegi konkreetset argumenti selleks, et tuua esile vigu, mida Üldkohus nendes vaidlustatud kohtuotsuse punktides tegi.

26 Teiseks tuleb märkida, et selles osas, milles apellant püüab eelkõige oma apellatsioonkaebuse punktides 8–15 tõendada, et ta sai komisjonilt konkreetseid tagatisi, mis on tingimusteta ja kooskõlalised ning mille kohaselt alustavad kohtutäiturid oma tegevust 1. jaanuaril 2012, siis tema eesmärk on kahtluse alla seada Üldkohtu antud sellekohane hinnang faktilistele asjaoludele. Oma väidete põhjendamiseks ei tõstata apellant aga nende faktiliste asjaolude moonutamist Üldkohtu poolt. Igal juhul ei too ta esile konkreetseid asjaolusid, mida Üldkohus moonutas, ega seda, kuidas Üldkohus neid asjaolusid moonutas.

27 Neil asjaoludel tuleb esimene väide ilmselge vastuvõetamatuse tõttu jätta läbi vaatamata.

B. **Teine väide, mis puudutab apellandi huve riivavaid menetlusnormide rikkumisi**

28 Mis puudutab teist väidet, mis on kokkuvõtlikult esitatud apellatsioonkaebuse punktis 1, siis tuleb tõdeda, et apellatsioonkaebus ei sisalda ühtegi argumenti, mis tõendab, et Üldkohus rikkus menetlusnorme, ning seega apellatsioonkaebus ilmselgelt ei vasta kodukorra artikli 168 lõike 1 punktist d ja artikli 169 lõikest 2 tulenevatele nõuetele. Väide tuleb seega ilmselge vastuvõetamatuse tõttu jätta läbi vaatamata.

29 Kuna käesoleva apellatsioonkaebuse põhjenduseks esitatud kaks väidet on ilmselgelt vastuvõetamatud, tuleb apellatsioonkaebus tervikuna jätta läbi vaatamata.

VI. **Kohtukulud**

30 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonimenetluse suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja apellant on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb käesoleva menetluse kohtukulud apellandilt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kümnes koda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Darko Graf'ilt.

Allkirjad